

[Axel Dam.]

Vegne, mener ogsaa jeg, for saa vidt der er Tale om alle rent politiske Spørgsmaal eller Spørgsmaal vedrørende Sagkyndighed; men vi har dog ikke valgt vore Repræsentanter i Rigsdagen til at repræsentere vor Samvittighed i rene og skære Principspørgsmaal; hvor et Standpunkt maaske slet ikke falder sammen med skarpe Partiliniier, og et saadant Spørgsmaal er netop det her. Jeg mener, at vi skal betragte den personlige Frihed som, jeg kan gerne sige, et helligt Dogme og noget, man ikke kan slaa af paa; ogsaa de borgerlige Ombud, som der blev henvist til, er vi Modstandere af skal være tvangsmæssige.

Der blev sagt, at man maa finde sig i at efterkomme de Love, der gives. Ja, det maa man vel finde sig i, men en Opgave bl. a. for Lovgiverne er at lave disse Love saaledes, at man med Rette kan finde sig i at bøje sig for dem. Og det, at man skal præstere særlige Samvittighedsgrunde for at faa sin Selvbestemmelsesret til at afgøre, om man vil bruge sit eget Legeme til at lade sig slaa ihjel eller slaa andre ihjel, betragter jeg som den groveste Krænkelser af den personlige Frihed, der kan tænkes. Jeg kan ikke tænke mig nogen grovere Krænkelser af denne personlige Frihed end, at man under Verdenskrigen tvang Sønderjyderne til at vandre ind i Belgien og slaa Folk ihjel, uden at de var med til at afgøre, om de vilde være Soldater eller ikke, eller paa hvilken Side de vilde kæmpe.

Derfor er det, vi ønsker at faa at vide, hvad Folkevillien er paa dette Punkt, og derfor har vi anbefalet at gaa ud til Folkeafstemning, noget, den højtærede Minister synes at være meget bange for, idet han argumenterer, som om Folkeafstemningen allerede havde fundet Sted og givet afgjort Flertal for Afskaffelsen, hvad jeg ogsaa for mit Vedkommende haaber den vil gøre.

Søren P. Larsen: Idet jeg henholder mig til den højtærede Forsvarsministers Redegørelse for mit Partis Stilling til denne Sag, skal jeg anbefale, at man stemmer imod det foreliggende Lovforslag. Disse Folkeafstemningsforslag, som vi har set baade i Fjor og i Aar, søger efter min Opfattelse i nogen Maade at frigøre de enkelte for de Samfundspligter, de har, medens man søger at fastholde de Samfundsrettigheder, de paa-gældende har erhvervet. Vi tror ikke, at det vil være sundt at rette en saadan Appel, hvor der i særlig Grad tages Hensyn alene til den Side af Sagen, der hedder

Pligten, uden Til sidesættelse af de Rettigheder, man som Borger her i Landet har. I Fjor var vi mod Folkeafstemning, hvor det drejede sig om et andet Lovforslag, og vi er ogsaa mod Folkeafstemning her. Vi har vedblivende den Opfattelse, at saa længe vi skal have et Værn, bør vi ogsaa opretholde den almindelige Værnepligt, fordi vi tror, at det er den sundeste og bedste Maade at tage det Mandskab paa, som vi skal have.

Med disse Ord vil jeg anbefale at stemme mod det foreliggende Lovforslag.

L. Rasmussen: For straks at give de ærede Forslagsstillere en Indrømmelse, vil jeg gerne sige, at det Lovforslag, de her har stillet, er let overskueligt, det er paa 9 Linier. Og vi kommer let over et saa stort Spørgsmaal som den almindelige Værnepligt, hvis det, som den ærede Ordfører mener, bliver vedtaget. Thi hvis dette Lovforslag bliver vedtaget, er vi, som den ærede Ordfører mener, dermed færdig med Værnepligten. Det er derfor en Sag, der er let overskuelig og i og for sig tilsyneladende let gennemførlig.

Jeg vil dog minde de ærede Forslagsstillere om, at Folketinget for 2 Aar siden vedtog et Forslag om at sætte Afskaffelsen af den almindelige Værnepligt under Folkeafstemning. Der var her et Flertal for, at vi skulde have Folkeafstemning derom, men vi tilføjede ganske vist lidt mere, nemlig hvad der skulde sættes i Stedet. Det synes jeg mangler her. Og det er dog slet ikke saa lidt. Hvis endda Forslagsstillerne kunde sige, at Retsstatspartiet er paa det rene med, hvad der skal sættes i Stedet, det var man enig om, saa havde vi dog et Grundlag at bygge paa.

Nu henviste den ærede Ordfører i Dag til sine Udtalelser i Fjor ved Forelæggelsen og sagde, at han kunde komme let om ved det i Dag, fordi han sagde mere i Fjor. Han sagde imidlertid den Gang, at Retsstatspartiet ikke er enig om, hvad der skal sættes i Stedet, naar vi faar den almindelige Værnepligt afskaffet, om vi skal have en Hær af samme Størrelse eller mindre. Han antydede, at der var sikkert Forsvarsnihilister indenfor Retsstatspartiet, men taget i Almindelighed, sagde den ærede Ordfører, fordømmer vi ikke Brug af Vaabenmagt for at forsvare en Ret, der bliver angrebet med Vaabenmagt. Altsaa, om, hvad der skal sættes i Stedet, er selve Retsstatspartiet uenigt, de har Forsvarsnihilister, og de har Folk, der vil have en Hær, der skal bruges, maaske af samme